

מ"ת 29741/05/21 - מדינת ישראל נגד נועם טסמה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

מ"ת 29741-05-21 מדינת ישראל נ' טסמה

לפני	כבוד השופט אברהם הימן
המבקשת	מדינת ישראל
נגד	
המשיב	נועם טסמה

החלטה

לפני בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

רקע דיוני

נגד המשיב הוגש ביום 14.5.21 כתב אישום המייחס לו שני אישומים בגין עבירות של שוד בנסיבות מחמירות.

על פי המתואר באישום הראשון, ביום 29.4.21 בשעה 22:30 או בסמוך לכך שהה המשיב יחד עם קטין סמוך לפארק אריסון בתל אביב. השניים פנו למתלון אשר באותה העת צילם פרחים וצמחים במקום, לאחר שגמלה בליבם הכוונה לשדוד אותו. המשיב הטיח במתלון כי הוא מצלם שטח בו נמצא מחבוא סמים בשווי של שני מיליון ₪ השייך להם, דרש מהמתלון להציג את התמונות שצילם כדי לוודא שהוא אינו שוטר סמוי והוסיף כי המתלון "קנוס". באותו מעמד, החזיק המשיב לעיני המתלון בסכין ובמיכל גז מדמיע. בהמשך לכך, נטל המשיב את ארנקו של המתלון, הוציא מתוכו תעודה ובה פרטיו האישיים של המתלון ונטל שטר של 100 ₪. המשיב התחזה כמשוחח במכשיר הטלפון הנייד שלו עם אדם אחר על מנת להפחיד את המתלון, והוא נשמע אומר בשיחה הבדויה כי אם יתגלה לו שהמתלון הוא שוטר סמוי לא יחסס לדקור אותו ולשאת את עונשו בכלא. בכל אותה העת, נעמד הקטין באופן צמוד מאחורי גבו של המתלון ומנע ממנו לברוח מהמקום. בשל פחדו של המתלון מהמשיב ומהקטין, התלווה הוא אליהם והחל ללכת עמם ברחבי תל אביב. באותה העת, שב המשיב וקיים שיחה בדויה בה נשמע הוא אומר שהמתלון "לא נראה סמוי" ולכן הוא "שוקל לשחרר אותו". המשיב פנה אל המתלון ואמר לו שיערוך בדיקה בעניינו והוסיף כי מאחר שהוא "קנוס" בשל מעשיו, עליו לשלם לו ולקטין. כשהגיעו לרחוב מנחם בגין, הורה המשיב למתלון להתיישב על גרם מדרגות במקום וכשהמתלון עשה כן, התיישב הקטין באופן צמוד אליו והצמיד לגבו דבר מה אשר טיבו אינו ידוע, על מנת ליצור מצג לפיו הוא מצמיד

סכין לגבו כדי להטיל עליו מורא. באותן נסיבות, חזר המשיב ואמר למתלונן כי הוא "קנוס" וכי עומדות לו שתי אפשרויות: לשלם סך של 1,500 ₪ או שהמשיב ידקור אותו למוות. בתגובה לדרישת התשלום, אמר המתלונן למשיב ולקטין כי הוא מוגבל בסכום משיכת כסף מחשבון הבנק שלו וכי הוא יוכל למשוך עבורם סך של 500 ₪ בלבד. בשל חששו מהמשיב ומהקטין, המשיך המתלונן לצעוד עמם לסניף בנק פועלים ברחוב מנחם בגין כשבדרך למקום עלו השלושה על מונית. בדרך לסניף הבנק, מסר המשיב למתלונן אגרופן, ביקש בו לאחוז בו ולאחר מכן נטל את האגרופן מידו של המתלונן והכניסו לכיס מכנסיו. בהגיעם אל סניף הבנק, פנה המתלונן לעבר הכספומט ומשך מחשבון סך של 500 ₪, אותו מסר למשיב. המשיב והקטין שחררו את המתלונן לדרכו והמשיב מסר לקטין סך של 100 ₪ מתוך הכסף ששדדו מהמתלונן.

על פי המתואר באישום השני, ביום 30.4.21 בשעה 08:22 או בסמוך לכך, נכנס המשיב לחנות בית מרקחת ברחוב אבן גבירול בתל אביב בעוד הקטין נותר ברחוב. מנהלת המקום פנתה אל הנאשם ושאלה מדוע נכנס לבית המרקחת ללא מסיכה. בתגובה, ביקש המשיב כי תיתן לו מסיכה. בזמן שמנהלת המקום פנתה להביא מסיכה, קילל המשיב את עובדת בית המרקחת. מיד לאחר שנמסרה לו מסיכה, ניגש המשיב אל עמדת הרוקחת שבה נמצאת הקופה של בית המרקחת. המתלוננת ניסתה למנוע מהמשיב להגיע לקופה והוא השליך את המסיכה לעברה. המתלוננת יצאה מבית המרקחת וביקשה מהקטין לסייע לה. משיצא המשיב מהמקום, שבה המתלוננת לבית המרקחת והמשיב נכנס לאחריה ולעבר הקופה. המתלוננת שבה ודרשה מהמשיב לעזוב את המקום אולם הוא נותר סמוך לקופה. המשיב פתח את הקופה והוציא ממנה סך של 250 ₪. המתלוננת סגרה את הקופה והוא ניסה לפתוח את הקופה בשנית. בעת שיצא מהמקום הסתובב המשיב, שלף מכיסו מיכל גז מדמיע וריסס לעבר פניה של המתלוננת. בעקבות כך, האדימו פניה של המתלוננת.

בדיון שהתקיים ביום 5.7.21 בפני השופט ש' מלמד הודיע הסניגור כי הוא מסכים לקיומן של ראיות לכאורה ועתר להזמנת תסקיר לצורך בחינת חלופת מעצר. בא כוח המבקשת טען כי אין מקום לבחינת חלופה לנוכח מסוכנותו של המשיב הנלמדת מהשתלשלות האירועים. בהחלטה שניתנה באותו היום הורה בית המשפט על עריכת תסקיר.

תסקיר ראשון הוגש ביום 4.8.21 ובו צוין כי המשיב כבן 36, סיים 10 שנות לימוד, רווק ואב לילדה כבת 6 אשר הקשר עמה נותק. עובר למעצרו עבד המשיב במסעדה. התסקיר מפרט על אודות נסיבותיו האישיות והמשפחתיות המורכבות של המשיב ועל אודות עברו הפלילי הכולל שתי הרשעות קודמות בגין עבירות סמים ורכוש ושני תיקי מב"ד מהשנים 2010-2021 בגין עבירות סמים ואלימות, באחד מהם הוגש כתב אישום. צוין כי המשיב החל להשתמש בסמים ואלכוהול בגיל 17 אך שולל תלות בחומרים ממכרים ונזקקות טיפולית ותופס עצמו כמי ששולט בצריכתם. שירות המבחן התרשם כי המשיב מתקשה בהצבת גבולות ומחזיק בעמדות המאפשרות לגיטימציה להגמשת החוק כדרך בעייתית לפתרון מצוקותיו. צוין כי המשיב ביטא מצוקה מהסתבכותו ורצון ראשוני לקדם שינוי בחייו. שירות המבחן העריך כי נשקפת מהמשיב רמת הסיכון גבוהה להישנות התנהגות אלימה שמידת חומרתה צפויה להיות ברמת פגיעה בינונית וכי נדרש מערך פיקוח הדוק, סמכותי, מאורגן ונרחב יותר שיוכל לבסס הפחתה בסיכון ולשמש מסגרת תומכת ומציבת גבולות. שירות המבחן בחן את חלופת המעצר המוצעת בבית אמו של המשיב בקרית גת בפיקוח האם, האח והאחות, ומצא כי האם והאח אינם מתאימים לפקח על המשיב וכי האחות מתאימה אך בשל חוסר פניותה קיים צורך בעיבוי מערך הפיקוח.

בהחלטה שניתנה ביום 5.8.21 הורה השופט ש' יניב על עריכת תסקיר משלים אשר יבחן מפקחים מוצעים נוספים.

תסקיר משלים הוגש ביום 12.8.21 לאחר שמשפחתו של המשיב הודיעה שאין באפשרותה להציע מפקחים נוספים וביקשה כי תיבחן חלופת מעצר בפיקוח עיקרי של האם. שירות המבחן בחן החלופה ושב על הערכתו כי האם אינה מתאימה לשמש כמפקחת על המשיב, כי נוכח רמת הסיכון הנשקפת מהמשיב, דפוסיו הבעייתיים וקיומם של קשרים שוליים בתקופה שקדמה למעצרו, מניעת יציאתו מהבית הינה פתרון חלקי ומצומצם למוקדי הסיכון הקיימים ועל כן אין במעצר בפיקוח אלקטרוני להוות מענה הולם לרמת הסיכון הקיימת ולהישנות התנהגות בעייתית.

בהחלטה שניתנה ביום 16.8.21 הוזמן תסקיר משלים נוסף על מנת שתיבחן מפקחת מוצעת נוספת.

בדיון שהתקיים ביום 31.8.21 בפני השופט ר' בן- יוסף נשמעו שני המפקחים המוצעים- האם והאח. בהחלטה שניתנה קבע השופט ר' בן- יוסף כי לא ניתן לשחרר את המשיב לחלופת מעצר לרבות בתנאי איזוק אלקטרוני ללא תסקיר חיובי ופיקוח אנושי עליו ימליץ שירות המבחן וכי התרשמותו משני המפקחים המוצעים: האם והאח אינה שונה מהתרשמות שירות המבחן לפיה קיים קושי ביכולתם לבצע את תפקיד הפיקוח. לפיכך, הורה על עריכת תסקיר משלים לצורך בחינת מפקחת מוצעת נוספת - אחות המשיב.

תסקיר משלים הוגש ביום 12.9.21 בו הודיע שירות המבחן כי ניסיונותיו ליצור קשר עם המפקחת המוצעת גם באמצעות הסניגור לא נענו.

ביום 26.9.21 התקיים דיון לפני במהלכו שמעתי את טיעוני באי כוח הצדדים.

טיעוני באי כוח הצדדים

בא כוח המשיב טען כי אמנם אין באפשרותו להציע חלופת מעצר רגילה שמסגרתה יוכל לשלב המשיב טיפול בפיקוח שירות המבחן אולם המשיב מביע רצון לגמילה במסגרת חלופת מעצר טיפולית מתאימה.

המשיב מסר כי בשנים האחרונות השתמש באופן אינטנסיבי בסמים ובאלכוהול והוא משלם על כך מחיר ונתון בעקבות כך במצוקה. לדבריו, כעת הוא מעוניין בשיקום ובהתמודדות עם שורש הבעיה. כמו כן מסר כי כבר ביום 1.1.21 נרשם לטיפול בקהילת "הדרך", לאחר שהופנה על ידי גורמי רווחה, ואף העביר מסמכים, אולם מאחר שהיה שקוע בהתמכרויותיו דחה את הטיפול ונקלע לחובות.

בא כוח המבקשת מתנגד לחלופת מעצר משום מסוכנותו הגבוהה של המשיב. בא כוח המבקשת הפנה לפסקה השנייה בעמוד השני לתסקיר הראשון וטען כי רצונו של המשיב בטיפול אינו נובע מנזקקות אמיתית אלא מתוך רצון לאתר חלופת מעצר לאחר שניסיונו להציע חלופה בבית אמו לא צלח. כמו כן הפנה בא כוח המבקשת לעברו הפלילי של

המשיב ולצו מבחן שהופקע לאחר שהמשיב לא שיתף פעולה בהליך טיפולי אליו הופנה על ידי שירות המבחן, וטען כי בכך יש ללמד שסיכויי הצלחת טיפול בעניינו של המשיב נמוכים מאוד. על כן, נטען כי לא מתקיימים התנאים שנקבעו בהלכת בית המשפט העליון בעניין זה, ולפיכך יש להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

דין והכרעה

השאלה הטעונה בירור והכרעה היא האם ניתן לאיין את מסוכנותו של המשיב באמצעות חלופת מעצר טיפולית במרכז לגמילה מהתמכרות לסמים ולאכזריות?

מסוכנותו של המשיב גבוהה. על כך מלמדים המעשים המיוחסים לו בכתב האישום בגינם הוא עומד לדין בשתי עבירות של שוד בנסיבות מחמירות. מעובדות כתב האישום עולה כי המשיב, כבן 36, חבר לקטין ויחד עמו ביצע שני מעשה שוד המתאפיינים בתעוזה, בתכנון ובהפעלת איומים וכוח. לא ארחיב הדיבור באשר למסוכנות העולה מתוך מעשי המשיב על פי עובדות שני האישומים. אפנה אך לתמונה המזעזעת, העולה מן האישום הראשון, אשר מעבר למעשה החמור של השוד, יש בה כדי להמחיש ההתעללות במי שהוא חלש מהמשיב ושותפו הקטין. תמונת ההתעללות מצביעה על אדם, אכזר ומסוכן ביותר.

מסוכנות זו מקבלת משנה תוקף, לנוכח התרשמותו של שירות המבחן מעמדותיו ודפוסיו הבעייתיים של המשיב, קושי בהצבת גבולות ועמדות גמישות כלפי החוק.

מקובלת עלי הערכת שירות המבחן כי חלופת מעצר בפיקוח אלקטרוני לא תספק מענה למסוכנות הנשקפת מהמשיב אלא אם תכלול מערך פיקוח אנושי הדוק, סמכותי ומאורגן שיהיה בו להציב גבולות ברורים ולמתן התנהגות פורצת גבולות מצדו של המשיב. מערך הפיקוח האנושי שהוצע, פרט לאחותו של המשיב הגב' קרן בליינש, אינו מסוגל לספק מענה הולם לפיקוח הנדרש, ומשלא נמצאו מפקחים מתאימים נוספים לא גובש מערך הפיקוח האנושי.

כעת מוצעת חלופת מעצר טיפולית לגמילה משימוש בחומרים ממכרים, אך לא הוצעה חלופה טיפולית קונקרטית.

ובאשר לבקשת המשיב לשחררו לחלופת מעצר בקהילה טיפולית לצורך שיקומו מבעיית ההתמכרות, אזי כידוע, "**הכלל הוא, כי שקילת הליכי טיפול וגמילה מסמים מקומה בשלב גזירת העונש וריצויו, ושלב מעצרו של נאשם אינו השלב הראוי לבחינת אפשרות השתלבותו בתהליך גמילה**" (בש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה (21.3.11)) (להלן: "הלכת סויסה").

ועוד ידוע כי "**לכלל זה חריג בהתקיים שלושה או שניים מהתנאים המצטברים הבאים והם:**

א. כאשר הנאשם החל בגמילה עוד לפני שביצע את העבירה שבגינה נעצר.

ב. כאשר פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה הוא גבוה.

ג. כאשר יש בהליך הגמילה כדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת מן הנאשם.

התנאי הראשון הוא החריג העיקרי, אך רשאי בית המשפט להורות על שחרור לחלופת גמילה גם כאשר התנאי השני והשלישי מתקיימים במצטבר מבלי שהתקיים התנאי הראשון..." (ראו עניין סויסה, פסקה 7).

מתוך שאני שוקל את מכלול השיקולים הצריכים לעניין בדגש על רמת מסוכנותו הגבוהה של המשיב ודפוסיו האישיותיים וההתנהגותיים, אני סבור כי לא מתקיימים בעניינו של המשיב אף לא אחד משלושת התנאים שבהלכת סויסה, ולהלן הנימוקים לכך.

חלופת מעצר טיפולית גם כזו שתהא בתנאים של קהילה סגורה לא תספק מענה הולם לסיכון הגבוה הנשקף מהמשיב. חלופת מעצר מסוג זה, מטבע הדברים, הדוקה פחות. מכל מקום לא הוצגה לפני חלופת מעצר טיפולית קונקרטית וכזו המוכנה לקלוט את המשיב בתנאים וממילא אין מקום לבחינה כזו.

המשיב טען כי עובר למעצרו פנה לטיפול במסגרת של קהילה טיפולית אליה הופנה על ידי גורמי רווחה ואולם פרט למסמכים ששלח לא החל בטיפול. דבריו אלה של המשיב הינם בגדר דברים בעלמא ללא בסיס עובדתי. דבריו של המשיב לא גובו במסמך של המרכז הטיפולי אשר בשמו הוא נקב. יתירה מזו, אילו אכן היה ברצונו של המבקש להמשיך כוונתו לשיקום, הרי מן הסתם, היה מוסר על ניסיונו או רצונו זה לשירות המבחן. אלא שכאמור, ההיפך מכך, המשיב מצא להכחיש לפני שירות המבחן, דבר קיומה של התמכרות. לפיכך, העולה מתוך כך הוא שהתנאי הראשון כפי "הלכת סויסה" אינו מתקיים.

להכחשת קיומה של בעיית התמכרות היבט נוסף והוא באשר לפוטנציאל ההצלחה של הליך גמילה בעניינו של המשיב. ראוי להזכיר העובדה שהמשיב הפר צו מבחן שניתן בעניינו בעבר ולא שיתף פעולה עם הליך טיפולי, כמו גם דברים, כאמור לעיל, שהביע בפני שירות המבחן בעת עריכת התסקיר הראשון רק לפני כחודשיים, לפיהם שלל התמודדות עם דפוסים התמכרותיים בהתנהגותו או נזקקות טיפולית בהקשר זה ותפס עצמו כמי ששולט בצריכת חומרים ממכרים. אני סבור כי על סמך נתונים אלה לא ניתן להניח סיכויים להצלחת טיפול גמילה לפי שכנות רצונו של המשיב להיגמל אינה של ממש.

ככל שאני בוחן ושוקל העניין שלפני, לרבות ובמיוחד בקשת המשיב לשלבו בקהילה טיפולית לגמילה, ולפי שנראה לי כי בקשתו לא באה אלא ככלי שיש בו, לדעתו, כדי לשחררו מהמעצר, אני סבור כי דרכו השיקומית של המשיב אינה בהליך המעצר עד תום הליכים. רוצה המשיב באמת ובתמים להשתקם, תהיה, מן הסתם, פתוחה לפניו הדרך לעשות כן בהליך העיקרי - הליך שהוא כידוע, "דרך המלך" לשיקום אדם הנאשם בפלילים ומבקש כי בטרם ייגזר דינו ישקול בית המשפט שיקומו.

אני קובע כי לא מתקיימת היתכנות לחלופת מעצר בעניינו של המשיב ולפיכך, אני מורה על מעצרו עד תום ההליכים.

עותק מהחלטה זו יועבר לצדדים ולשירות המבחן.

ניתנה היום, כ"ג תשרי תשפ"ב, 29 ספטמבר 2021, בהעדר הצדדים.